

Dukkon Ágnes köszöntése

Dukkon Ágival egy leningrádi kollégiumban ismerkedtem meg, a Novoizmajlovszkij proszpekten. Ötödévesek voltunk, részképzésen, ő az ELTÉ-ről, én a Szegedi Egyetemről. Akkoriban szovjet diákokkal laktunk egy szobában; nekem nagy szerencsém volt a két szobatársammal, különösen egy svéd szakos lett lánnyal, Anitával, akivel azóta is tartom a kapcsolatot. Ágiék is bejártak szobánkba, így barátkozni kezdtünk. Már akkor feltűnt széles érdeklődési köre, jártassága az irodalomban és kultúrában. Azt mondhatom, mind a város, mind az egyetem nyújtotta lehetőségeket maximálisan kihasználtuk. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy a Leningrádi Egyetemen akkoriban olyan neves professzorok előadásaira járhattunk be, mint az irodalom iránt különösen érdeklődő hallgatók, mint Bjalij professzor, a Csehov-kutató, Makagonyenko, a kiváló puskinista, Makszimov professzor, az orosz szimbolizmus neves kutatója, Ljudmila Jezuitova, Andrejev-kutató, akik ma már sajnos nincsenek közöttünk.

A részképzést követően, az 1970-es évek közepén a sors Szegeden hozott össze újból bennünket. Ági egy év szombathelyi középiskolai tanárkodás után a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Orosz Tanszékén lett tanársegéd, de óraadóként dolgozott nálunk is az egyetemen, XVIII. századi orosz irodalmat tanított. Közösén jártunk először Szőke György, majd Fejér Ádám vezette irodalmár-körbe, ami elsősorban arra szolgált, hogy a fiatal oktatóknak és kutatóknak lehetőséget nyújtson arra, hogy készülő munkáikat szakmai közegben vitathassák meg. Ezek a viták néha könnyörtelenül élesek voltak, nemcsak szakmai ambíciókkal, de heveny érzelmi megnyilvánulásokkal telítettek, de rengeteget tanultunk belőlük. A körnek állandó résztvevői voltak az egyetem nálunk idősebb oktatói, Ferincz István, Han Anna, Harmat Márta, Baróti Tibor, valamint a főiskola Ági mellett másik fiatal oktatója, Bagi Ibolya. Mindannyian szegények voltunk, albérletben laktunk, éppen ezért kapcsolatunk nem kis mértékben az emberi szolidaritásra is épült. Ebben Ági különösen jól teljesített. Gyakran jártunk össze, a külföldi vendégeket is közösén fogadtuk.

Dukkon Ági, ahogy később Han Anna is, Budapestre került, először a csepeli tanárképzőre, majd Kazinczy utcai főiskolára, ahol először az orosz tanszéken, majd magyaron tanított. Többször látott el vezető szerepet, volt főigazgató helyettes és tanszékvezető a Magyar Irodalmi Tanszéken, mert meg kell jegyeznünk, hogy munkássága a kezdetektől fogva két, sőt három szakterületet ölelt fel, a régi magyar irodalmat, a komparatiztikát és a XIX. századi orosz irodalmat és kultúrát. A főiskolai képzés

megszűnése után először az ELTE BTK Magyar Irodalmi Intézetében, majd az Orosz Nyelv és Irodalom Tanszékén dolgozott, először mint főiskolai tanár, később, mint professzor. Nyugdíjaztatása 2013-ban történt, s ebben az évben lett professor emerita. Továbbra is tanít a tanszéken, illetve résztvevője és témavezetője *Az orosz kultúra Kelet és Nyugat vonzásában* doktori programnak, melynek keretében több hallgatója védte már meg PhD-értékezését.

Dukkon Ágnesnek mind kutatói, mind pedagógiai munkássága jelentős. Érdeklődésének sokszínűségéről már beszéltem, de még hozzátenném nyelvtudását is. Angolul, németül és több szláv nyelven beszél, ír, olvas. Ami tudományos pályáját illeti, szintén a már említett kettősség jegyében haladt előre. Egyetemi doktori értekezését (1975) és az MTA doktora cím (2004) megszerzéséhez szükséges disszertációt régi magyar irodalomból, kandidátusi disszertációját (1990) és habilitációs téziseit (1999) orosz irodalomból írta.

Dukkon Ágnes könyveiről most röviden beszélnék, számtalan cikkét, egyéb szerkesztői munkáit nem venném számba. Először a segédkönyvekről és tankönyvekről. Zöldhelyi Zsuzsával együtt részt vett az *Orosz írók magyar szemmel* sorozat köteteinek szerkesztésében, amely 1790-től öleli fel az orosz irodalomra vonatkozó magyar kritikai anyagot. *Az orosz irodalom története a kezdetektől 1940-ig* (szerk.: Zöldhelyi Zsuzsa, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1997) című irodalomtörténetben ő írta a folklórról és a XIX. századi irodalomról szóló fejezeteket, melyek a könyv jelentős részét teszik ki.

Tudományos munkásságának első eredményeként jelent meg az *Arcok és álarcok. Dosztojevszkij és Belinszkij* (1992) című munkája, melyben bemutatja a két emberi „arc” és alkotói arculat egymásban való tükröződését, vagyis azt, hogyan válnak a Dosztojevszkij és Belinszkij által megélt eszmék, valamint a Belinszkijhez kapcsolódó nézetek irodalmi témává Dosztojevszkij regényeiben.

2004-ben adták ki a *Régi magyarországi kalendáriumok európai háttérben* című monográfiáját, amelyben a régi naptárak művelődéstörténeti szerepének komplex bemutatására tett kísérletet. A könyv fontos szerepet tölt be a magyarországi kalendáriumtörténeti kutatásokban.

2014-ben jelent meg *Az Aranykortól az Ezüstkorig. Fejezetek az orosz kritika és irodalomtudomány történetéből* című könyve, melyben Dukkon Ágnes mintegy összegzi kritikátörténeti kutatásait. A könyv az orosz irodalomtudomány és irodalomkritika legfontosabb összefüggéseit tárja fel, a klasszicizmus utolsó szakaszától kezdődően

egészen „az orosz kulturális reneszánsznak” nevezett XX. század elejéig. A könyv hiánypótlónak számít a magyar irodalomtudományban.

Végezetül: Hetényi Zsuzsa szerkesztésében a múlt hónapban látott napvilágot a Dukkon Ágnes tiszteletére készült kötet, melyben kollégái és pályatársai köszöntik az ünnepeltet. Ennek a könyvnek van egy különlegessége: az utolsó fejezet az ünnepelt, Dukkon Ágnes nagyon komoly, filológiai reflexióit tartalmazza a kötet írásairól. Ebben is tükröződik Dukkon Ági egyik fontos jellemvonása – rendszeres igénye a párbeszédre, nyitottsága, érdeklődése a „másik” iránt.

Dukkon Ágnes nemzetközileg ismert és elismert szlavista. Tudományos kapcsolatai Cambridge-től Moszkváig ívelnek, állandó résztvevője a hazai és nemzetközi konferenciáknak, több tudományos testület tagja, tanított Bécsben és Krakkóban.

Emberi tulajdonságai közül kiemelendő megbízhatósága, rendkívüli munkabírása és a barátságok ápolásában mutatott önzetlensége. Gratulálok a Lihacsov-díjhoz és kívánok további számos alkotói évet, erőben, megbecsülésben és egészségben.

Szőke Katalin